

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 115. Ubi doceat S. Thomas, quòd attritio sufficiat cum Sacramento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

addat, *Ingemisse*, nec unquam hoc facere intermitte, patet non loqui de necessitate. Per Tò, Nihil enim hoc est, significat hoc esse parum & quasi nihil esse respectu Davidis : De cætero certum est talem attritionem esse aliquid, cùm secundum Trid. sit honesta, supernaturalis, meritoria. Plura circa SS. PP. videri possunt apud Francol. suprà.

849. Q. 115. *Ubi doceat S. Tho. quod attritio sufficiat cum Sacramento.* R. His locis. §. 1. In 4. Dist. 6. q. 1. a. 3. quæstiū 1. ad. 5. ait, *Ad hoc quod homo præparet se ad gratiam in Baptismo percipiendam, præexigitur fides sed non charitas, quia sufficit attrito præcedens, et si non sit contritio. Quod autem est de præparatione ab Baptismum, fatentur adversarii idem esse de præparatione ad Pœnitentiam, ergo.* Respondet Le Drou diss. 3. c 6. in fine, *S. Tho.* loqui de charitate habituali. *Contra* est 1. Nimis manifestum erat charitatem habitualē non esse præparationem ad gratiam, cùm gratia præsupponatur velut natura exīgens habitum charitatis & reliquarum virtutum, ergo non loquitur de habituali charitate sed de actuali, quæ sola esse poterat præparatio. 2. Ex modo pariformiter loquendi *S. Tho.*, talis charitas non præexigitur, qualis fides præexigitur, sed præexigitur fides actualis, ergo non præexigitur charitas actualis. 3. Illam charitatem dicit non præexigi, quæ alioqui esset contritio opposita attritioni, sed sola charitas actualis esset contritio opposita attritioni, ergo charitatem actualē dicit non præexigi.

850. §. 2. *S. Tho.* in 4. Dist. 22. q. 2. a. 1. quæstiū 3. O ait, *Quando aliquis accedit ad confessionem, contritus, non plene contritus, si obicem non ponat in ipsa confes-*

confessione & absolutione, sibi gratia & remissio peccatorum datur. Idem dixerat dist. 17. q. 3. a. 5. quæst. u. 1. O. si præcedens dolor de peccatis non sufficiens ad contritionem suisset.

Respondent, per contritionem non plenam & per dolorem non sufficientem ad contritionem intelligi dolorem, qui saltem partialiter ex motivo charitatis procedat, sed. imperfectum. Contrà est, nam S. Tho. in suppl. q. 1. a 1. agens de contritione in communi ait, *actus contritionis est actus virtutis & est pars Pœnitentiæ Sacramenti*. Talem autem contritionem describit cum S. Isidoro, quòd sit humilitas mentis cum lachrymis, veniens de recordatione peccati & timore judicii: item cum S. Greg. Humilitas spiritus annihilans peccatum interior spem & metum. Et addit: Nec scilicet ponit causam principalem, quæ est timor, sed etiam causam, quæ est spes, sine qua timor, desperationem facere posset. Ex quibus manifestum est, quòd tales attritionem admittat esse partem Sacramenti Pœnitentiæ, quæ tantum pertineat ad spem & metum. Ibidem a. 3. docet tales attritionem fieri non posse contritionem, quia attritionis principium est timor servilis, contritionis autem timor filialis: certum autem est ex S. Th. quem retuli n. 720. quòd timor servilis charitatem in sui ratione non includat, ergo iterum manifestum est ex mēte S. Tho., quòd attritio, quæ potest esse pars Sacramenti Pœnitentiæ, non necessariò, nequidem partialiter, procedat ex motivo charitatis.

Obij. i. S. Th. in 4. D. 14. q. 1. a. 2. quæst. 1. ad 4. ait, 851.

Pœnitentia timore servili concipitur, qui pœnam respicit, nec oportet, quòd timor & pœnitentia sint simul, quia timor servilis non est causa esse ipsius pœnitentiæ sed generationis ejus, sicuti etiam sumptio

me-

medicinae est causa sanitatis, non tamen sunt simul.

R. Tantum dicit non esse opus, ut timor & penitentia sint simul, potest enim desinere timor & manere contrito post timorem causata, hinc dicit timorem non esse causam esse ejus, id est, non necessariò actu influere in pœnitentiam seu contritionem, attamen non negat timore in stare posse cum pœnitentia, uti stare potest sanitas cum continuatione medicinæ.

852. *Obij. 2. S. Tho. in 4. dist. 17. q. 3. a. 4. quæstiu-*
1. ait, Confessio non valet sine charitate. Et alias sa-
pe ante pœnitentiam vel justificationem requi-
rit motum charitatis. R. Ibi agere de confessio-
ne ut meritoria, sic enim habet: Confessio est adiu-
vut virtutis & pars Sacramenti, secundum autem quod
est actus virtutis, est meritorius propriæ, & sic con-
fessio non valet sine charitate, quæ est principium me-
rendi. Ex quibus verbis patet eum loqui de con-
fessione, prout est secundum se de condigno
meritoria gratiæ, sic autem significari debet
per gratiam vel per habitum charitatis.

853. *Obij. 3. S. Tho. 3. p. q. 84. a. 10. O. ait, Cum*
ad veram pœnitentiam charitas requiratur, sine qua
non delentur peccata. R. Tantum vult, quod ubi
est vera pœnitentia, necesse sit causari habitum
charitatis sive gratiæ, per quam remittantur
peccata; docet autem habitum illum & gradiam
posse amitti, & ideo posse iterari Sacramentum
Pœnitentiæ, quod negabant heretici, contra
quos ibi agit, nam subdit, credebant, quod chari-
tas semel habitæ non possit amitti, & per consequens
pœnitentia, si sit vera, nunquam per peccatum
tollatur.

Inst. S. Tho. ibidem a. 3. O. dicit displicentiam
peccati, quia est contra Deum super omnia dilectionem
requiri ad rationem veræ pœnitentiae. Et a. 6. ad 2.

dicit remissionem culpæ esse effectum pœnitentia, sed principalius fidei & charitatis. R. In his locis agit de pœnitentia, prout est virtus sine Sacramento justificans, & ideo q. 85. a. 5. O. dicit, pœnitentia, prout est virtus, includit motum charitatis, quo ad cuius peccatum displicet secundum seipsum & non jam propter supplicia. Et q. 86. a. 2. O. ait, Impossible est peccatum actuale mortale sine pœnitentia remitti, loquendo de pœnitentia, quæ est virtus. Et a. 3. O. dicit ad rationem veræ Pœnitentiae requiri, ut displiceat peccatum, quia est contra Deum super omnia dilectum: quæ omnia dicta sunt de pœnitentia, prout est virtus justificans extra Sacramentum, usi patet ex conclusione articuli, quæ sic habet, si ri non potest, ut per virtutem pœnitentiae peccatum unum remittatur sine altero. Postmodum autem q. 90. prius incipit ex professo age re de Sacramento Pœnitentiae.

Obj. 4. Ad justificationem impii requiritur motus mentis, quo convertitur ad Deum, S. Tho. I. 2. q. 113. a. 4. O. at qui mens nostra debite ad Deum converti non potest sine charitate. 4. contra Gentes c. 72. ergo. R. Requiritur motus mentis, quo convertitur ad Deum saltem imperfectè per dilectionem concupiscentiæ, quâ velit sibi Deum. Isto autem loco contra Gentes loquitur S. Tho. de conversione perfecta justificante sine Sacramento, nam Ferrarensis, cum cuius commentariis editi sunt libri contra Gentes, sic habet in eum locum: *Animadvertisendum est, cum dicitur mentem debite ad Deum converti non posse sine charitate, quod ideo additum est debite, ut excludatur imperfecta conversio, potest enim aliquis imperfecte converti ad Deum sine charitate; sed perfecta conversio, quæ sufficiat ad deletionem culpas, sine charitate*

ritate esse non potest. Certum est autem ad Sacramentum Pœnitentiæ non requiri perfectam conversionem, ergo similiter certum est iufficere conversionem sine charitate.

Inst. 1. Omne mortale est aversio à Deo ut summè bono, nam quilibet actus peccati mortalis contrariatur charitati secundum propriam rationem, quæ consistit in hoc, quod Deus diligatur super omnia, S. Tho. 2. 2. q. 24. a. 12. O., ergo actus veræ pœnitentiæ debet esse conversio ad Deum ut summè bonum, quia debet esse conversio ad hoc, à quo fuit aversio. R. Ergo actus veræ pœnitentiæ se solo iustificans debet esse conversio ad Deum ut summè bonum c., iustificans simul per Sacramentum n., nam supposita conversione ad Deum ut nobis bonum, tum Sacramentum ex institutione & meritis Christi operatur, quod conversio illa se solâ operari non potest.

Inst. 2. Ad eandem virtutem pertinet prosequi unum oppositorum & refugere aliud, & ideo sicut ad charitatem pertinet diligere Deum, ita etiam detestari peccata, per quæ anima separatur à Deo, S. Th. 1. 2. q. 113. a. 5. ad 1. R. Inde tantum sequitur, quod charitas possit elicere detestationem peccati, quod nemo negat; sed negamus posse solam charitatem, nam etiam potest spes & timor. Plura videri possunt apud Francol. De dolore l. 1. c. 5.

855. Q. 116. An verum sit, quod ex Authoribus & Theologis plurimi doceant attritionem sufficere cum Sacramento; oppositum autem teneant respectu pauci. R. Affirmative, nam § 1. Pinthereau De Attrit. sufficientia à pag. 8. adductis locis & verbis refert 100. Authores gravissimos, qui ab anno Christi